

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Tarih : 21 Haziran 2021
Sayı : 2657

Türkiye Büyük Millet Meclisi -
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanlığı
Tarih: 22/06/2021 11:19
Sayı: E-120.10-
0831696

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye’de orman ürünlerine dayalı üretim oldukça geniş yelpazedeki sektörleri etkilediğinden ormanlarla ilgili olumsuz gelişmeler, pek çok sektörü de olumsuz etkilemektedir. Özellikle, ağaç bazlı üretim sektörü, 2020 yılının son çeyreğinden sonra kontrol edilmeyen maliyet artışları sebebiyle sorunlar yaşamaktadır. Yurtdışı piyasalarda fiyatların yükselmesi nedeniyle Türkiye’ye yönelen talep, döviz kurlarında yaşanan artış, sektörde tedariki zorlaştırırken, orman ürünlerinin, yüksek teşviklerle biyokütle santrallerinde yakılması da hammadde kıtlığının bir başka nedeni olarak görülmektedir. Bu durum da bir yandan sektörlere olumsuz yansırken, diğer yanda çevresel sorunlara neden olmakta ve iklim krizini tetiklemektedir. Artan kontrolsüz ağaç kesimlerinin engellenmesi, yarattığı çevresel olumsuzlukların saptanması, kereste teminine bağlı olarak ağaç ile mobilya sektörünün yaşadığı sorunların araştırılması ve gerekli önlemlerin alınarak mevzuatta gerekli değişikliklerin yapılması için, Anayasa’nın 98. Maddesi ve TBMM İç Tüzüğü’nün 104 ve 105. Maddesi uyarınca Meclis Araştırması Açılmasını Arz Ederiz.

Serhat
15.4 Mu

Dr. Jale Nur SÜLLÜ
CHP Eskişehir Milletvekili

Dr. Jale Nur SÜLLÜ

Türkiye’de geniş kullanım alanına sahip orman ürünleri tedarikinde iki ana faktör rol oynamaktadır. Bunlardan birisi, yerli orman kaynaklarına dayanan ürünlerin üretim ve tedariki, diğeri de ithal ürünlere dayalı ürünlerin iç pazar arzına bağlı teminidir. Yerli orman ürünleri temini için gerekli olan tomruk ile odun hammaddeleri, doğrudan Tarım ve Orman Bakanlığının kontrolünde ihale usulü ile gerçekleştirilmektedir.

Türkiye’de faaliyet gösteren firmalar odun, ağaç yongası, talaş, tomruk gibi temel hammaddelerin arz talep ve fiyatlandırılması bakımından 2020 yılı son çeyreğine kadar ön görülebilir şekilde maliyetlendirme yapabilirken 2020 sonrasında, öngörülemez maliyetlerle karşı karşıya kalmıştır. Bu durum ağaç hammaddesine dayalı üretim yapan bütün sektörleri olumsuz etkilemektedir. Üreticilerin maliyetleri geçtiğimiz yıl aynı döneme göre %100, bazı ürünler ise %150 den fazla artmıştır. Bu sorunun yaşanmasında, hem döviz istikrarsızlığı, hem de ithalat ihracat dengesizliği etkili olmuştur.

Döviz istikrarsızlığı ve Türk Lirası'nın değer kaybı, ülkemizdeki ana plaka üreticisi olan firmaları ihracata yönlendirirken, iç pazarın talebi hem ihracatın olağan dışı artması hem de ithal ürünlerin pahalılığı nedeniyle karşılanamaz hale gelmiştir. Bakanlığın ihalelerinde yaşanan fiyat artışları ve tahsislerin içeriği ilgili sürecin şeffaf bir şekilde paylaşılamaması, yüklü miktarda tahsis sahalarının ve malzemenin amacı dışında kullanıldığı algısını yaratmaktadır.

Ayrıca, yenilenebilir enerji kapsamında olan ve yüksek teşviklere sahip "ithal edilmemek kaydıyla; kentsel atıkların yanı sıra bitkisel yağ atıkları, tarımsal hasat atıkları dahil olmak üzere tarım ve orman ürünlerinden ve bu ürünler ile atık lastiklerin işlenmesi sonucu ortaya çıkan yan ürünlerden elde edilen kaynakları" yakan "biyokütle" santrallerinde tomruk yakılmasının cazip hale gelmesi de sektörde yaşanan sorunların bir diğer kaynağıdır. 2 Aralık 2020 tarihinde Resmi Gazete'de yayınlanan Elektrik Piyasası Kanunu'nda yapılan düzenleme ile biyo kütle tanımı değiştirilmiş ve biyo kütle enerji tesislerinin endüstriyel odunları yakması yasaklanmıştır. Yasada oluşan boşluklardan yararlanarak santrallerde odun yakılması, çevresel etkilerinin yanı sıra sektörün arz ve talep dengesini bozmaktadır.

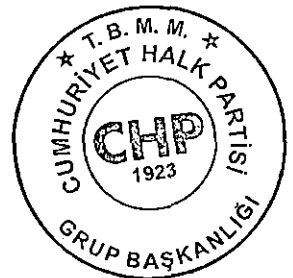
Ağaç ve mobilya sektörünün yılda, 12 milyon ton odun tükettiği, biyo kütle santralleri, orman ürünleri sektörünün kullandığı yıllık hammaddenin tamamını kullansa dahi sadece 1.500-2.000 kişiyi istihdam edebileceği ve Türkiye'nin elektrik ihtiyacının ancak yüzde 1-2'sini karşılayabileceği uzmanlar tarafından belirtilmektedir. 1000 megavat elektrik üretimi ile 200-300 milyon dolar doğalgaz tasarrufu sağlanabilirken mobilya sektörünün yıllık cirosunun, 10 milyar dolar civarında olduğu, 3,5 milyar dolarlık ihracat hacmi ve yaklaşık 1 milyon kişiye istihdam sağlandığına yönelik sektör temsilcilerinin açıklamaları, biyo kütle santrallerinin ekonomik hacmi ile kıyaslandığında aradaki fark açıkça görülmektedir. Türkiye'nin MDF üretiminde, 5.5 milyon metreküp/yıl toplam üretimle dünyada ikincisi, laminant parke üretiminde 92 milyon metrekare/yıl üretimle dünya 3'üncüsü, yonga levha üretiminde ise 4.5 milyon metreküp/ yıl üretimle dünya 4'üncüsü olduğu görüldüğünde sektörel boyutun önemi daha da iyi anlaşılmaktadır.

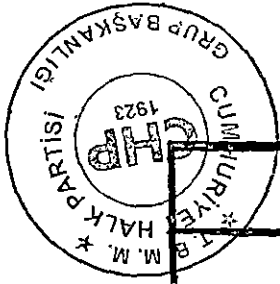
Ayrıca, uzmanlar en önemli yutak alanlardan biri olan ormanlardaki ağaçların biyo kütle santrallerinde yakılması ile açığa çıkan karbon dioksitin yol açtığı karbon salımmı yerine, ağaç sektöründe karbon dioksitin yutak olarak ağacın içinde kalışının da göz ardı edilmemesi gerektiği uyarılarında bulunmaktadır. 1 metre küp ağacın içinde bir ton karbon dioksit tutulduğu, sunta, MDF ve mobilyaların da aynen ormandaki ağaçlar gibi yutak görevi yerine

getirdiği, yakılması halinde ise santral bacalarındaki filtrelerin uçucu gazları filtrelemesine karşın çıkan karbon dioksitin atmosfere salındığı aşıkardır. Ormanlarda yutak olarak bulunan ağaçların barındırdığı karbon dioksitin yüzde 16'sının ağaç ve mobilya sektörü içinde tutulduğu ve üretim sırasında açığa çıkmadığı da ayrıca belirtilmektedir.

Bir yandan, biyo kütle santrallerinde orman ürünlerinin yakılmasının teşviklerle cazip hale gelmesi, çevresel olumsuz etkilere yol açarak, iklim krizini tetiklerken diğer yanda, ağaç sektörü tedarikinde sorunlara yol açmaktadır. Yođun rekabet içeren ağaç hammaddesine dayalı sektörleri zora sokacak mali yük sürecinin ve piyasa için gerekli olan tek hammaddenin BES'lerde yakıt olarak kullanılmasının bakanlık ve ilgili kurumlarca yeterince denetlenmemesi ve mevzuattaki sorunlar ortadadır. Sektörde yaşanan maliyet artışı, sermaye kayıplarına neden olmakta ve yerine ikame edilmesi zor finansal sorunlara ek olarak küresel iklim krizinin tetiklenmesine de yol açmaktadır. Sektörün içinde bulunduğu malzeme tedariki sorunun çözümü ve yaşam kaynağı ormanların tüketilmesinin önüne geçilmesi için, sorunların tespit edilerek çözüm önerilerinin belirlenmesi; gerekli yasal düzenlemelerin yapılabilmesi için, Meclis Araştırması açılması gerekmektedir.

Adi Soyadı	Sepim Bölgesi	İmza
Gülizar Biter Karaca	Denizli: Mv	<i>[Signature]</i>
A. Tuncay Özcan	İzmir Mv.	<i>[Signature]</i>
Ayhan Balut	Adana Mv.	<i>[Signature]</i>
Adi Ford KASAP	Kütahya	<i>[Signature]</i>
Ali DEMİRTAŞ	Çonguldağ	<i>[Signature]</i>
Verdi Çuğuldıy	Kırıkkale	<i>[Signature]</i>
Özgür Çeylan	Çankırı	<i>[Signature]</i>
Mahir POAT	İzmir	<i>[Signature]</i>
Bande Akay İlgedi	İstanbul	<i>[Signature]</i>
Ali AYDINLIK	İstanbul Mv.	<i>[Signature]</i>
Mahmut TAHAZ.	İstanbul	<i>[Signature]</i>
Ömer ADIGÖZET	İstanbul	<i>[Signature]</i>
Seyit TORUN	Ordu Mv.	<i>[Signature]</i>
Çengiz Gökçel	Mersin Mv.	<i>[Signature]</i>
Velî DÖNMEZ	Adana Mv.	<i>[Signature]</i>
Elveret. İhsan	İzmir Mv.	<i>[Signature]</i>
İsmail Beto	İzmir Mv.	<i>[Signature]</i>
Tahsin Çelikkaya	Çankırı	<i>[Signature]</i>
Utku Gökçen	Çankırı	<i>[Signature]</i>
Metin İLHAN	Çankırı	<i>[Signature]</i>